

deltc. Egy kártyára van tehát feltéve élete egész boldogsága. Ez a kártya: a férj egyénisége, lelkülete, gondolkodása. Holott a férfi, «ha egyik kártyáját elvesztette, előszedi a többit: a hírt, dicsőséget, hatalmat, meggazdagodást,» s kárpótlást talál mindegyikben. Áttérve nevelési rendszerünk nagy tévedésére, így folytatja; «A nőt ugyanolyannak akarjuk nevelni, a melyet a férfi keres: de azt senki se mondja a férfinak, hogy annak megteremtője egyedül a te lelkületed: a milyennek akarsz, a nőt, olyanná légy te magad; a milyen a te izlésed, olyanná lesz ő is. A nő lelke a talaj, a miből a családi élet fája kivirágzik, de a férfi lelke a napsugár, a mely ahhoz meleget és világosságot ad. A nőnek kiváló természetes érzéke van az alkalmazkodásra. Tehát a férfi nemesebb izlése s az egészséges családi élet még a tévesztett irányba terelt női lelket is észrevétlenül átformálhatja.» Nem jut erről eszünkbe Shakespeare «Makranczos hölgye»? De beszéljen tovább szerzőnk: Ha a nőlelkének otthont talál, nem fog női kaszinókat kigondolni s boldogságát nem fogja kifelé, a külső zajban, költséges mulatozásban keresni.» Conclusiója ez: «Hogy társadalmi betegségeink orvosságát, az egészséges családi életet megteremtsük, erre nevelni kell a férfit.»

Nem folytatjuk.

Szerzőnk mond még sok okosat, az úrhatnamságról, a társadalmi előítéletről, a gyügyermek okos neveléséről, stb. De az mind mellékes ehhez az egyhez képest, a melyre szíve ösztönével rátalált. Ezen az egyen érdemes gondolkozni mindnyájunknak.

Az a kis füzet magunkbaszállásra kényszerít. Olvasgassuk.

G. S.

Rovargyűjtő. Segédkönyv a középiskolai tanuló ifjúság számára, írta: *Lejtényi Sándor* főgym. tanár. Budapest 1899. Franklin-Társulat kiadása. Ára 50 kr.

A természetrajz tanításának csakis akkor van igazán sikere, ha künn a természetben folytatódik az a munka, a mely az iskolában a természetrajzi órák alatt megindult. Künn a szabad természetben megfigyelni és gyűjteni a legfőbb szempont. A tanuló ifjúság szeret természeti tárgyakat gyűjteni. A gyűjtési kedvet benne támogatnunk kell, sőt okos módon fokozni is. A mikor a tanuló gyűjt, tanul is, meg szórakozik is, szabad idejét nem léhán, hanem hasznos munkával tölti. A természeti tárgyak gyűjtésének megvannak a maga módjai. Ha ezeket a módokat a tanuló elsajátítja, a gyűjtési kedv, az elért sikerben a feltalált öröm által fokozódik, de egyuttal oda terelődik, hogy a tanuló nem szeretlenül, hanem mindig okkal-móddal gyűjt. A gyűjtés módjaira nézve

kaphat és kap is az iskolában utasítást, de ezzel nem lehet beérni. Az utasításnak, a tanácsadónak mindig kezében kell lenni, hogy bármikor hozzáfordulhasson. A külföldi természetrajzi ifjúsági irodalomban igen sok jó könyv van, a melyek a tanulót a természeti tárgyak gyűjtésében kioktatják. Hazai irodalmunk, sajnos, nagyon híján van az ilyen könyvecskéknek.

Örömmel üdvözöljük Lejtényi Sándor aradi kollégának igen helyes érzékkel megszerkesztett «Rovargyűjtő»-jét. Van ugyan az ifjúság számára megírott, igen jól használható rovargyűjtőnk, a Szekeress-féle, de a Lejtényi könyvecskéje azért épenséggel nem fölösleges. Nemcsak rövidségével, igen helyes berendezésével, világos nyelvezetével és igen czélszerű alakjával tűnik ki a kis könyvecske, hanem azzal is, hogy kettes czélt szolgál. A rovarok gyűjtése mellett, a gyűjtött rovarok elrendezésére és némileg meghatározására is kiterjeszkedik. A könyvecske ugyanis két részre oszlik. Az I.-ső rész (40 oldalon) a rovarok gyűjtésének módjairól szól, a II. rész (80 oldalon) a gyűjtemény elrendezéséről. Az I. rész fejezetei a következők: A gyűjtésről általában. A rovarok elterjedése és tartózkodási helye. A gyűjtés ideje. A rovargyűjtő felszerelése. Rovarvadászat. A rovarok megölése s főlészúrása. A rovarok kipræparálása. A rovarok tenyésztése és felnevelése. A peték, állczák, bábok elosztása és kipræparálása. A rovarok csomagolása és szállítása. — A II. rész fejezetei: A gyűjteményről általában. A rovarok felosztása és meghatározása. A rovarrendek jellemzése, Táblázatok.

A táblázatok magukban foglalják a hét rovarrend meghatározására vonatkozó rövid diagnosisokat. A meghatározásban csakis a családokig terjeszkedik ki. Egészen kezdő fokon kielégítheti a tanulót, de ha a gyűjtésbe belé kóstolt, a genus meg a faj ismeretét is óhajtja a saját erejéből megállapítani. Jól tenné a szerző, ha a második kiadásban mely bizonyára nem sokáig fog késni, a legeslegfontosabb genusokra és a legközönségesebb fajokra is kiterjeszkednék. Helyettük bátran kihagyhat olyan családokat, a melyek vagy egyáltalában ritkák, vagy pedig nehezen gyűjthetők, vagy a melyek nem szükségesek a tanuló gyűjteményében. A szerző maga is hangoztatja «a keveset, de jól» elvet. — Nagyban emelné a könyvecske értékét és használhatóságát, ha a felveendő legközönségesebb fajokat illusztrációk kísérnék. Akármilyen kis kép többet mond, mint a legpontosabb leírás.

A könyvecskét függelék zárja be, a melyben magyar és német könyveket sorol fel, ama tanulók számára, a kik a rovarokkal behatóbban akarnak foglalkozni. Talán czélszerű lett volna a könyveket rövidke kis ismertetéssel kísélni és több speciális, vagyis egyes rovarrendekkel különösen foglalkozó, kiváltképen pedig színes illusztrációkkal ellátott könyveket felvenni.

SZTERÉNYI HUGÓ.